

Jaarverslag 2023

Rekenkamer Noordoostpolder

1. Jaarverslag 2023

1.1 Inleiding

De rekenkamer legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad over haar taakuitoefening. Dat gebeurt via het nu voorliggende jaarverslag, waarin de werkzaamheden, resultaten, contacten en kosten van de rekenkamer uiteengezet worden.

1.2 Vergaderingen

In 2023 kwamen de leden 12 maal bijeen en naast die reguliere vergaderingen hebben de leden ook een aantal bijeenkomsten in een ander gremium (b.v. met de gemeenteraad, auditcommissie, een startbijeenkomst voor een onderzoek, Flevolandse rekenkamers of netwerkbijeenkomsten) bijgewoond of georganiseerd.

1.3 Samenstelling rekenkamer

De leden van de rekenkamer in 2023 zijn:

Leden
Dhr. J.W.A. (Joris) van Enst (voorzitter)
Dhr. H.A. (Henk) van der Meulen (lid en budgethouder)
Dhr. M. (Maarten) Dijk (lid tot het zomerreces 2023)
Mevr. N. Wiersma (lid sinds 13 november 2023)

Mevr. E.M.L. (Esther) Fogl is secretaris van de rekenkamer.

De griffier, dhr. R.F. (Robert) Wassink, verleent als adviseur ondersteuning aan de rekenkamer.

1.4 Onderzoeken in 2023

1.4.1 Afgeronde onderzoeken

In 2023 heeft de rekenkamer Noordoostpolder de onderzoeken Omgevingswet en Ondernijning afgerond. Hierna wordt kort op de onderzoeken ingegaan.

Omgevingswet in Flevoland

Zes gezamenlijke rekenkamers in Flevoland hebben een onderzoek geïnitieerd voor de zes overheden in Flevoland (Provincie, Waterschap Zuiderzeeland, Noordoostpolder, Lelystad, Almere en Dronten). De rekenkamer Noordoostpolder acht het een belangrijk onderzoek om zoveel mogelijk van elkaar te leren in Flevoland. De omgevingswet verplicht verschillende overheden tot samenwerking op het gebied van (handhaving bij) de ruimtelijke ordening c.a. Anderzijds voert elke overheid haar eigen beleid op dit terrein. Er zullen derhalve situaties ontstaan waarbij het beleid van de ene overheid botst, zo niet in conflict is, met het beleid van één of meerdere andere overheden. Het onderzoek heeft zich gericht op deze situaties. De aanpak is voor alle deelnemende overheden hetzelfde geweest. De Flevolandse rekenkamers hebben in het onderzoek met name oog voor de positie van volksvertegenwoordigers gehad. Het rapport is gezamenlijk gepubliceerd in Museum Schokland op 20 september.

Raadsbehandeling van het rapport

In de beeldvormende behandeling op 20 september 2023 hadden de raadsleden de gelegenheid de opstellers van het rapport vragen te stellen. Op 31 oktober 2023 is vervolgens de oordeelsvormende

bespreking tussen commissie en college geweest. Tijdens de raadsvergadering van 13 november 2023 heeft de raad zich uitgesproken en zijn de conclusies onderschreven en de gedane aanbevelingen overgenomen.

Ondermijning Quickscan

Het thema ondermijning staat hoog op de politiek-bestuurlijke agenda bij gemeenten. Zo ook bij gemeente Noordoostpolder. In het recente coalitieakkoord van de gemeente wordt aangegeven dat “*ondermijning om blijvende aandacht vraagt*”. De rekenkamer heeft voor een deels vernieuwende vorm gekozen, waarbij in werksessies het gesprek met de raad, college en ambtelijke organisatie is gevoerd over de bevindingen uit de Quick scan voor de verdieping.

De reden voor die keuze was dat de rekenkamer streeft naar een snellere doorlooptijd van het onderzoek. De resultaten van een onderzoek kunnen dan beter aansluiten op de actualiteit. Dit is maar gedeeltelijk gelukt, door de agenda van de rekenkamer zelf, raadsvergaderingen en de vakantieperiode. Dit laat onverlet dat de rekenkamer blijft zoeken naar onderzoeksmethoden die een kortere doorlooptijd hebben, maar waarbij de kwaliteit van het onderzoek geborgd blijft.

Raadsbehandeling van het rapport

De rekenkamer heeft dit onderzoek op 31 oktober toegelicht in de beeldvormende vergadering. De oordeelsvormende vergadering is op 27 november geweest. Op 11 december heeft de raad de conclusies onderschreven en de gedane aanbevelingen overgenomen.

1.4.2 Lopende onderzoeken in 2023

Armoedebeleid

Het armoedebeleid is in de gemeente Noordoostpolder een actueel thema. De rekenkamer Noordoostpolder heeft op basis van het gesprek met de verschillende fracties in de gemeenteraad dan ook besloten om een onderzoek te doen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het armoedebeleid en de uitvoering ervan. Door het uitvoeren van een onderzoek wenst de rekenkamer de gemeenteraad inzicht te geven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het huidige beleid en daarmee tevens handvatten bieden voor hun kaderstellende rol. Het huidige beleid dateert uit 2021. Voor het onderzoek heeft de rekenkamer de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

De hoofdvraag voor het onderzoek luidt:

“Hoe wordt het gemeentelijk armoedebeleid uitgevoerd en hoe is deze uitvoering te beoordelen in termen van doeltreffendheid en doelmatigheid? En wordt de gemeenteraad in staat gesteld om het beleid en de kaders op basis van toereikende informatie doeltreffend vast stellen, de uitvoering van het armoedebeleid en de besteding van de financiële middelen te controleren? En welke verbetermogelijkheden zijn er?”

Daarnaast is er een aanvullend onderzoek gedaan naar de situaties waarin de armoedeval optreedt¹. De onderzoeksvragen zijn:

In hoeverre en in welke situaties komt armoedeval, bij (meer) loon door werk, voor de verschillende huishoudens? En welke oplossingsrichtingen zijn er voor de gesignaleerde knelpunten?

De verwachting is dat het onderzoek begin 2024 zal worden aangeboden aan de raad.

Doemee onderzoek

Dit onderzoek maakt deel uit van het jaarlijkse landelijke onderzoek van de Nederlandse vereniging van rekenkamers en rekenkamercommissies (NVRK), het *Doemee-onderzoek*. De NVRK organiseert dit onderzoek in samenspraak met de nationale ombudsman. Het Doemee-onderzoek 2024 over klachtbehandeling in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, waarin dat in hoofdstuk 9 wordt

¹ Gelijktijdig met het rekenkameronderzoek heeft het college besloten een onderzoek uit te voeren naar de effecten op het inkomen na werkaanvaarding, de zogenoemde armoedeval. Gezien de samenloop van de onderzoeken heeft de Rekenkamer in overleg met het college besloten het onderzoek naar de armoedeval op te nemen in de evaluatie van het armoedebeleid.

geregeld. Het gaat daarbij om het recht van eenieder om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde gelegenheid jegens haar/hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen. Dit kan gaan over feitelijk handelingen, maar ook privaatrechtelijke of bestuursrechtelijke rechtshandelingen. Oftewel: meldingen over losliggende tegels en gaten in de wegen zijn daarmee geen klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Awb. Een klacht over de wijze waarop daarmee wordt omgegaan door de organisatie, is dat wel. Algemene klachten over het beleid zijn dat niet. Een klacht over de wijze waarop een inwoner is behandeld in het kader van een uitkeringsaanvraag, is dat wel.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door het onderzoeksbureau Twynstra Gudde. Naar verwachting is medio december 2023 het bevindingen rapport, de factsheet, beschikbaar. Het is de bedoeling van de rekenkamer om van de factsheet een rekenkamerbrief op te stellen en die te voorzien van conclusies en aanbevelingen voor de Noordoostpolder en dit begin 2024 af te ronden.

1.5 Overige werkzaamheden van de rekenkamer

Lidmaatschap NVR

De rekenkamer Noordoostpolder volgt actief landelijke ontwikkelingen om haar kennis en expertise te verbeteren. Hierbij maakt zij ook gebruik van ervaringen van andere rekenkamers. Via de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVR) heeft de rekenkamer toegang tot deze informatie. De NVR organiseert congressen voor lokale rekenkamers, waaraan leden van de rekenkamer hebben deelgenomen.

Overleg Flevolandse rekenkamers

De rekenkamers uit Flevoland zijn meerdere keren rondom het onderzoek Omgevingswet bij elkaar gekomen.

Binding met de gemeenteraad - klankbordgroep

De gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder heeft op 16 mei 2022 gekozen voor een rekenkamer waarin geen externe leden zitting hebben. De formele verankering in de verordening op de rekenkamer is, ook in lijn met landelijke wetgeving, per 1 april 2023 ingegaan. Hiermee is het vorige model: een rekenkamercommissie met drie externe en drie interne (raads-)leden vervallen. Een zeer belangrijke functie van de interne leden was het zorgen voor de binding met de raad. Die taak mag en kan niet onderschat worden. De binding met de raad is nu vormgegeven in een vaste klankbordgroep. De groep bestaat uit een afspiegeling van de raad. Iedere fractie heeft een lid voor de klankbordgroep uit haar midden aangewezen. Het voordeel van deze vaste vorm is dat de leden van de groep en de rekenkamer een (langdurige) inhoudelijke ervaring gaan opbouwen. Juist waar kennis van de werkwijze en vertrouwen daarin van groot belang is voor de binding, is dit een zeer bruikbare vorm. De klankbordgroep is in 2023 tweemaal bij elkaar gekomen.

Subsidie BZK pilot Doorwerking-intern rapport

Het doel van de pilot is om de bestaande, theoretische kennis over doorwerking in de praktijk toe te passen. Vier rekenkamers (Delft, Kaag en Braassem, Leiden & Leiderdorp en Noordoostpolder) doen mee aan de pilot, door middel van vier adviesgesprekken. Doel van de pilot is om concrete acties te signaleren om zo de kans op doorwerking te vergroten. Wanneer de doorwerking wordt vergroot, vergroot de rekenkamer de kwaliteit van het bestuur. De rekenkamer zal de bevindingen zoveel mogelijk gebruiken in de werkwijze van de onderzoeken.

1.6 Financiële verantwoording

Op de volgende pagina treft u een verantwoordingsoverzicht van budget en uitgaven:

Tabel 1: specificatie budget voor 2023

	Budget ²	Besteed
Onderzoeksbudget	€ 46.665	€ 38.142
Ambtelijk secretaris/ onderzoeker	€ 17.510	€ 22.070*)
Presentiegelden	€ 12.635	€ 9.689
Reis- en verblijfskosten	€ 2.210	€ 2.425
Representatie	€ 1.085	€ 520
Overige kosten	€ 885	€ 735
Totaal	€ 80.990	€ 73.581

*) De kosten secretaris/onderzoeker zijn € 4.560,-- hoger dan begroot, a.g.v. meer vooronderzoeken in 2023.

² Wijziging per 01-04 in de vergoeding van de leden, bij vaststelling verordening op de Rekenkamer